

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

สังคมไทยกับการศึกษามีความผูกพันเป็นเวลายาวนาน นับตั้งแต่การเล่าเรียนที่วัดมีพระสงฆ์เป็นครูสอน แต่มิได้มีบทบาทสำคัญหรือกฎหมายบังคับ ต่อมา มีการตรากฎหมายขึ้นมา กำหนดบังคับให้บุตรหลานทุกคนต้องเข้ารับการศึกษ เพราะการศึกษาเท่านั้นที่จะพัฒนาคนไปสู่ความสำเร็จในด้านอื่น ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ ดังที่สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร (2538 : บทนำ) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า การศึกษาจำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับโดยตรงผลผลิตทางการศึกษาคือกำลังคนที่จะออกไปสู่สังคมเมือง สังคมอุตสาหกรรม จึงจำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อม เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะเข้าไปสู่สภาพที่แท้จริงของสังคมได้อย่างมั่นคง กระบวนการศึกษาจะเป็นที่ทำให้มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ในสังคมไทยได้อย่างสันติ การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนามนุษย์เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ ชนิตา รัศมีพลเมือง (2532 : บทนำ) ที่กล่าวว่า การศึกษาเป็นผลรวมของประสบการณ์ทั้งหลายที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้เรียนรู้ การศึกษาช่วยให้สมาชิกในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาคือกระบวนการสร้างความเจริญเติบโตของงาน ดังนั้น เมื่อเราจะเริ่มพัฒนาชุมชนใด เราจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญแก่การศึกษาเป็นลำดับแรก

มนุษย์ต้องมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตคือการเรียนรู้ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เมื่อเริ่มแรกเกิดเด็กจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากคนในบ้านหรือครอบครัว และเมื่อเจริญวัยพอที่จะได้รับการศึกษา พ่อแม่ หรือผู้ปกครองก็นำลูกหลานไปฝากเข้าในโรงเรียน ฉะนั้น โรงเรียนประถมศึกษา จึงเป็นโรงเรียนหลังแรกและเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของลูกหลานในชุมชน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 ข : 28) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของโรงเรียนว่า โรงเรียนเป็นสถานการศึกษาที่มีบทบาทต่อการพัฒนาคน ให้เป็นผู้มีความรู้ มีความคิด มีบุคลิกลักษณะและ พฤติกรรม ที่ดีงาม โดยเฉพาะ โรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็น โรงเรียนของชุมชน และเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน กระจายอยู่ทุกท้องถิ่นทั่วประเทศ มีบทบาทหน้าที่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาลูกหลานของชุมชน ให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด มีทักษะในการทำงาน มีบุคลิกลักษณะและพฤติกรรมที่ดีงามสอดคล้องกับความต้องการชุมชน ตลอดทั้งเป็นกำลังในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าโดยลำดับ และสุรพันธ์ ยันต์ทอง (2533 : 13) ได้กล่าวถึงความ

สำคัญของโรงเรียนในทำนองเดียวกันว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม โรงเรียนเกิดจากความต้องการของสังคม เพื่อ รับใช้และบริการสังคม โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยเหตุนี้บทบาทของโรงเรียนจึงมีลักษณะคล้ายกับสถาบันครอบครัว หรือบ้านในอดีต ในอดีตครอบครัวหรือบ้านมีบทบาทในการให้การศึกษา อบรมเด็กและเยาวชนแต่ในปัจจุบันสภาพสังคมและเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปบ้าง จึงให้การศึกษาแก่เด็กน้อยลง ดังนั้น โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องรับภาระมากขึ้น

ปัจจุบันภารกิจของโรงเรียนประถมศึกษาามีเพิ่มมากขึ้นทั้งที่เป็นภารกิจหลัก คือ การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกำหนด และยังมีภารกิจเสริมเพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ จึงทำให้โรงเรียนต้องประสบกับปัญหาหลายด้าน ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2533 : บทนำ) ได้กล่าวถึงสภาพการจัดการศึกษาที่ผ่านมาว่า การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ยังประสบปัญหาอีกมากในเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็กที่มีความเสียเปรียบทางการศึกษาในเขตชนบทยากจนยังพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา ชั้นประถมศึกษา เป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 ข : 14) ได้กล่าวถึงปัญหาเพิ่มเติมว่าจากสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาที่ผ่านมาต้องประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างมาก เป็นต้นว่าในแต่ละปีได้รับงบประมาณพัฒนาการศึกษาไม่เพียงพอ ขาดวัสดุและอุปกรณ์การสอน อาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งแวดล้อมที่เก่าทรุดโทรม น้ำดื่ม น้ำใช้ในโรงเรียน ไม่เพียงพอ และไม่สะอาด และที่สำคัญขาดการสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน จึงเป็นผลให้การจัดการศึกษา ยังไม่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ดังนั้นบทบาทของชุมชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในด้านให้การสนับสนุนโรงเรียนจึงมีส่วนสำคัญยิ่ง จึงเป็นเหตุให้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวดที่ 8 มาตรา 58 ข้อ 2 ได้กำหนดให้ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ตามความเหมาะสมและจำเป็น (ราชกิจจานุเบกษา : 54) ส่วนกรมวิชาการ (2541 : 7) ก็ได้กล่าว ในทำนองเดียวกันว่า ควรเปิดให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ได้แสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ไม่ควรปล่อยให้เป็นเรื่องของโรงเรียนเท่านั้น

ความตระหนักในเรื่องดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงมีความพยายามที่จะดึงชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างจริงจังเพื่อเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือร่วมใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จึงได้ออกระเบียบว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน 2525 ขึ้น ซึ่งสนอง เครือมาก (2536 : 386) ได้กล่าวถึงบทบาทภาระหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนไว้ดังนี้ คือ

1. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา และกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
2. แสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงาน และส่วนราชการ เพื่อพัฒนาโรงเรียน
3. เสนอแนะและประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการ เพื่อให้โรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการบริการชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และการพัฒนาท้องถิ่น
4. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประณมศึกษามอบหมาย

เมื่อโรงเรียนประถมศึกษาได้นำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พ.ศ.2525 มาใช้ พบว่ายังมีปัญหาในทางปฏิบัติอยู่หลายประการ ดังที่ ทวีป ศรีคำ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทจริงและบทบาทคาดหวังของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียน อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งผลการศึกษา พบว่า บทบาทจริงด้านการให้คำแนะนำในการกำหนดแนวทางการพัฒนาโรงเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ปฏิบัติน้อยที่สุด ส่วนบทบาทคาดหวังของคณะกรรมการศึกษา พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการให้คณะกรรมการศึกษามีบทบาทมากที่สุดคือการประสานงานพัฒนาโรงเรียน รองลงมาคือ บทบาทการประเมินผลการพัฒนาโรงเรียน และบทบาทในการกำหนดมาตรฐานการช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (อ้างถึงใน โสภภัส โอพริก, 2541 : 2) ที่กล่าวว่า กรรมการศึกษาประจำ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่มียบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนเท่าที่ควร เนื่องจากไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน ขาดความรู้ ไม่กล้าเสนอความคิดเห็น ไม่มีเวลา และเกิดความเบื่อหน่าย เนื่องจากโรงเรียนมีการติดต่อกับคณะกรรมการศึกษาก็ต่อเมื่อโรงเรียนต้องการความช่วยเหลือจากคณะกรรมการเท่านั้น

เพื่อเป็นการปรับบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันกับ โรงเรียนมากยิ่งขึ้น กระทรวงศึกษาธิการ จึงออก

ระเบียบใหม่โดยความเห็นชอบของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในการประชุมครั้งที่ 3/2539 เมื่อวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2539 เรียกว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการโรงเรียนทุกโรงเรียน อย่างน้อยโรงเรียนละ 9 คน และไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย 3 ส่วน เท่ากันดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครูในโรงเรียน
2. ผู้ปกครองนักเรียน และศิษย์เก่าของโรงเรียน
3. ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้นำทางศาสนา บุคคลในองค์กรปกครองท้องถิ่น

และหรือข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ให้คณะกรรมการโรงเรียน เลือกรรรมการคนหนึ่ง (2) หรือ (3) เป็นประธาน และอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน และให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา มีดังนี้

1. กำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาของโรงเรียน
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
3. ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารการเงิน และ

งบประมาณของโรงเรียน การแสวงหาและให้ความสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมเสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งในและนอกโรงเรียน

4. รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียนภาคเรียนละ 1 ครั้ง
5. ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชนและเสริมสร้างความ

สัมพันธระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อการพัฒนาโรงเรียนและให้มีการใช้บริการจากโรงเรียนให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยากรชุมชน และร่วมพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

6. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่

คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

ให้มีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 4 ครั้ง แล้วรายงานให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทราบ (ชมรมเพื่อนข้าราชการ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2540 : 705-707)

จากการที่ทางโรงเรียนประถมศึกษาได้นำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ไปปฏิบัติ พบว่า ยังมีปัญหาที่ควรจะหาทางปรับปรุงแก้ไขอีกมากทั้งในเรื่องบทบาทของตัวคณะกรรมการเองตลอดจนบทบาทของโรงเรียนที่ต้องนำระเบียบนี้ไปปฏิบัติ ดังที่ โสภาส โอพริก (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัย

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนใน โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการ โรงเรียนไม่มีเวลาให้กับทางโรงเรียน ขาดความรู้ในเรื่องนโยบายแผนแม่บทแผนพัฒนา และแผนงานของโรงเรียน ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับคณะกรรมการโรงเรียน การทำงานยังไม่มีระบบโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน คณะกรรมการไม่ได้มีส่วนร่วมในการติดตามผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

ส่วนสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา (2542 : 16-17) ได้กล่าวสรุปปัญหา ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2542 ในส่วนของปัญหาด้านการบริหารและ สนับสนุนว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนหนึ่งขาดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนทำให้เกิดเหตุการณ์ลอบเผาโรงเรียนอยู่บ่อยครั้ง เนื่องมาจากชุมชนไม่ได้ให้ความร่วมมือด้าน ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับโรงเรียน อีกทั้งเกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน ส่งผลต่อสวัสดิภาพของครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนบทบาทของคณะกรรมการ โรงเรียน ชุมชนและเอกชนยังไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารหรือร่วมกิจกรรมของ โรงเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านการจัดการศึกษาหลายประการ เช่น การเกณฑ์เด็กเข้าเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ อัตราการ ตกซ้ำชั้นใน ป.1 และ ม.3 สูง คิดเป็นร้อยละ 10.13 โรงเรียนสะอาด สดชื่น ดำเนินการได้เพียง 70% โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนได้เพียง 40% และ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลอย่างมีระบบ เป็นต้น

จากสภาพปัญหา งานวิจัย และเหตุผลที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่าในการปฏิบัติงาน ของ คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีการติดตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 ของแต่ละคน ยังปฏิบัติงานตามภารกิจทั้ง 6 ด้าน ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นผู้วิจัย ในฐานะที่เป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา จึงมีความสนใจที่ ทำการศึกษาวิจัยถึงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด มีความแตกต่างกันตาม สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาและตามขนาดของโรงเรียนหรือไม่ พร้อมทั้ง รวบรวมข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานจากคณะกรรมการ โรงเรียน ไปเป็นประโยชน์ในการบริหาร งานภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 6 ด้าน ตามภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปร จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ โรงเรียนและขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

สมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยมีดังนี้

1. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่มีสถานภาพต่างกันมีความแตกต่างกัน
2. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์

การวิจัยเรื่องการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่มีความสำคัญและประโยชน์ดังนี้

1. ด้านความรู้

1.1 ทำให้ทราบระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาตามภาระหน้าที่ 6 ด้านดังนี้

1.1.1 การกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน

1.1.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

1.1.3 การให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินและงบประมาณของ โรงเรียน

1.1.4 ด้านการรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน

1.1.5 การประสานงานและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

1.1.6 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการ

1.2 ทำให้ทราบความแตกต่างของการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ที่มีสถานภาพและขนาดของ โรงเรียนต่างกัน

1.3 ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 หน่วยงานระดับสูงหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงสามารถนำผลการวิจัยไปเป็น ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นครราชสีมา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ให้ดีขึ้น

2.3 ผู้สนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาวิจัยได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามภาระหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 ทั้ง 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน
- 1.2 ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
- 1.3 ด้านการให้คำปรึกษาและมีส่วนในการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน
- 1.4 ด้านการรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน
- 1.5 ด้านการประสานงานและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
- 1.6 ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการ

2. ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2542 จำนวน 5,265 คน แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

- 2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครู จำนวน 1,755 คน
- 2.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน จำนวน 1,755 คน
- 2.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน และผู้นำทางศาสนา จำนวน 1,755 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและข้าราชการครู ผู้ปกครองนักเรียน ศิษย์เก่าของ โรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน และผู้นำทางศาสนา ซึ่งทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 978 คน ได้มาโดยการกำหนดกลุ่ม ตัวอย่าง ด้วยสุทธยามานะ (Yamane) แล้วเทียบสัดส่วนตามสถานภาพ ของคณะกรรมการและทำการสุ่มอย่างง่าย

3. ตัวแปรที่จะศึกษา จำแนกได้ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

- 3.1.1 สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่
 - 3.1.1.1 ผู้บริหารและข้าราชการครู
 - 3.1.1.2 ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน
 - 3.1.1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน และผู้นำทางศาสนา
- 3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่
 - 3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
 - 3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
 - 3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามภาระหน้าที่ 6 ด้าน คือ

- 3.2.1 ด้านการกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน
- 3.2.2 ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
- 3.2.3 ด้านการให้คำปรึกษาและมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินและงบประมาณของโรงเรียน
- 3.2.4 ด้านการรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน
- 3.2.5 ด้านการประสานงาน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- 3.2.6 ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การปฏิบัติงาน หมายถึง การกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในภารกิจของการเป็นคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 ในด้านกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ด้านให้คำปรึกษา และการมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านการติดตามผล ด้านการประสานงานและเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการ

2. คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 จำนวน 9-15 คน
3. สถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539 โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 3.1 ผู้บริหารและข้าราชการครู
 - 3.2 ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน
 - 3.3 ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนและผู้นำทางศาสนา
4. ผู้บริหารและข้าราชการครู หมายถึง ครูใหญ่ หรืออาจารย์ใหญ่ หรือ ผู้อำนวยการโรงเรียน แล้วแต่กรณี และครูผู้สอนที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียน ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539
5. ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน หมายถึง บุคคลที่มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น และบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539
6. ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชนและผู้นำทางศาสนา หมายถึง บุคคลที่ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่น บุคคลในองค์กรท้องถิ่นและหรือข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและ บุคคลที่ประชาชนในท้องถิ่นยอมรับให้เป็นผู้นำทางศาสนา ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2539

7. ขนาดโรงเรียน หมายถึง เกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

7.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

7.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนระหว่าง 121-300 คน

7.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป